

(foto: 2d3d)

Ongezonde tegels

Michiel G.J. Smit, Redactie Stadswerk magazine

Tallose speelplaatsen in Nederland zijn uitgerust met valdempende tegels. In veel gevallen zijn deze gemaakt van materiaal dat schadelijk is voor het milieu en de volksgezondheid. Bovendien slijten ze snel, zodat de kosten op termijn niet zo laag zijn als eerst lijkt. Er is een alternatief.

Op de Floriade

Op het zogeheten Rijkspaviljoen op de Floriade zijn ook Securiton tegels toegepast. In dit paviljoen, My Green World genaamd, kan het publiek ervaren hoe Nederlandse innovatie een bijdrage levert aan verbetering van de waterkwaliteit, energietransitie, voedselzekerheid, agrobiologie en leefomgeving. In het Rijkspaviljoen wordt tevens de wisselwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen in beeld gebracht. Zie ook de foto bij dit artikel.

De speeltegels die op vele speelplaatsen gelegd zijn, worden eigenlijk ten onrechte rubberen tegels genoemd. Ze zijn namelijk niet van primair rubber gemaakt, maar van afgedankte autobanden in combinatie met kunsthars. In deze autobanden zijn in veel gevallen hoogaromatische oliën verwerkt, ofwel weekmakers. Deze weekmakers bevatten zeer hoge concentraties polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's). Omdat PAK's kankerwekkend zijn, is het in EU-landen sinds 2010 verboden om dit type weekmakers in autobanden toe te passen. Maar de afgedankte autobanden die voor de speeltegels worden gebruikt, zijn vaak van voor 2010. Bovendien komen ze vaak uit landen van buiten de EU waar de kankerwekkende stof nog wel wordt toegepast in autobanden.

Het gevolg is dat met name spelende kinderen veelvuldig worden blootgesteld aan kankerwekkende stoffen. De blootstelling wordt nog vergroot door het feit dat veel van deze speeltegels na verloop van tijd afbrokkelen. De korrels kunnen gemakkelijk worden ingeslikt door kinderen. Daarnaast bevatten de afgedankte autobanden zware metalen zoals zink, die door uitloging in het milieu terecht komen.

Niets geleerd van asbest?

Beheerders van speelplaatsen - vaak gemeenten - schaffen niettemin nog altijd op grote schaal de kankerwekkende en milieuvervuilende tegels aan. 'Het is immers niet verboden, dus zullen de schadelijke gevolgen wel meevallen', zo wordt kennelijk geredeneerd. Dat kan nog weleens een misrekening blijken, want soms loopt regelgeving gewoon achter bij de feitelijke situatie. Denk bijvoorbeeld aan de asbestproblematiek. Het was al jaren bekend hoe gevaarlijk asbest is voordat er een verbod op het gebruik kwam. Overigens wordt het schadelijke materiaal ook veelvuldig toegepast in kunstgrasvelden, dus de reikwijdte van de problematiek is aanzienlijk.

De lage aanschafprijs (de recycling van autobanden wordt gesubsidieerd) is voor veel inkopers een belangrijk argument om gerecyclede tegels te kopen. Maar daarbij wordt vaak niet in beschouwing genomen dat ze relatief snel afbrokkelen en slijten en vervangen moeten worden. De kosten per jaar zijn daarmee een stuk hoger dan de aanschafprijs doet vermoeden.

Het bedrijf Securiton brengt tegels op de markt die wel van primair rubber zijn gemaakt. Ze zijn niet kankerwekkend of schadelijk voor het milieu. Ze kennen bovendien een lange levensduur, zodat de hogere aanschafprijs op termijn terugverdiend kan worden. Het CROW beveelt dan ook aan om dit type tegels toe te passen in de openbare ruimte, meer specifiek voor blinden en slechtzienden in geleidelijnen. Inkopers van speeltegels doen er goed aan om deze aanbeveling ook op te volgen voor speelplaatsen en te kiezen voor tegels die niet ongezond en milieuvervuilend zijn. <<

Websites

www.crow.nl

www.securitontegels.nl